

Līvli

Nr.5.

1934.

Aigakēra "Līvli" cīzāndemist tygub

"Akateeminen Heimoklubi" Helsinkis.

Mai.

Īnda 10 sent.

Nellōz aigast.

Luk.16,19-31.
 Aga vol yks rikaz rīsting ja ēdtiz entsta purpurō ja tōuriz lina āriņiz, jega pāva vīts-li volds. Aga yks joutōm, nimtōt Latsarus, magiz tūm uks jeds mās, tāuz savidi; ja kāliz ents-ta tuoitō sumarist, mis sadist māzō rikkō lōda pāld. Aga ka piņid tult nūolōm tam savidi. Aga sugiz, ku joutōm kūoliz ja-ra ja sai engilist kandtōt Ab-raam syllō; aga ka rikaz kūoliz jara ja sai mattōt. Ja ku ta vol elš, sūrs vājas, nustiz ta ents sīlmad ja neiz kougōnd Ab-raamō ja Latsarusō tam syls. Ja ta rōkandiz nuttōs: Iza Abraam, vol alastli min vastō ja kaim Latsarusō, laz ta ents suorm tutkam kastag vied sizzōl ja jōdtōg min kieldō, siepierast ku ma vīggō sāb vajastōt sīes tul palamizōs. Aga Abraam rōkandiz: Pūoga, mūdl, ku sa ents jōvamt ūod sānd ents iga jelamizōs ja Latsarus neiž abjōvant; aga ni ta sāb riemtōt, aga sa vajastōt. ja pālō sieda um vail tūd ja mād sūr vait nustōt, neiku ne, kis tāst tākst tūd jūr lādō, üb vōit, üb ka sāld mād jūr tūlda. Aga se rōkandiz: Siz ma sīnda pālab, iza, laz sa tānda kaimōg min iza kuoddō; siepie-rast ku minnōn āt vīz vēlō, laz ta nēdi opatōg, algō ka ne tulgōd sīezō vaja kūozō. Aga Abraam rōkandiz: Nāntōn āt Mo-zus ja profetōd, laz ne nēdi kūlōgōd. Aga se rōkandiz: Äbytō, iza Abraam, aga az mingi kuo-linist nānt jūr tulks, siz ne parantōkst mīeldō. Aga ta rō-kandiz sīe pūl: Až ne üb kūlōt Mozusō ja profetidi, siz ne üb pant ka miksmōks, az mingi kūo-linist ylzō nūzōks.

Meld.Slavē to Kungu,dvēsele...

Izandt min jeng ytluggō tāb kītō, Kunts mina jelab ma kitōkst tūob. Kunts mīnda kūolōm tāst jara sāb nītō, Loulō ents Jumalōn mina tāb. Sūrizandōd pūl ala lūot, Äbjō üb vōit rouvz, üb ka ne tāt,

Halleluja,halleluja!

Rīsting laps vaimōn um jara tāst lemōst, Iz tāma mā mūldas māōks īeb; Loppōm ents nōvvōn siz tāmmōn um nemōst, Pyvastōt rīstingōks se yd īeb, Kien Jakob Jumal ab um sīd, Kien lūotōks Jumal,Izand,um yd. Halleluja,halleluja!

Jumalōst lūodōt um touvōz,māīlma, Mierud ka, amad nānt kaladōks; Iganiz uskuzōks vantlōb Tūm sīlma, Ūigōmtō āndab,kīen kādatōks; Kien pūtōks um,se syötōt līb, Vizas,kis attō,ulzō ta vīb, Halleluja,halleluja!

Sīlmad Ta sougdistōn vāldin tāb tiedō, Mā jūrō lomminī nustab Ta; Ōigi,kis um,sien Ta armōks tāb īedō, Vōridi,bārläpsi,kaitsōb ka; Lesknaizi Tūma tyggō tāb, Äbusklist riekkō rikkōm Ta sāb, Halleluja,halleluja!

Iganōst iganō vālikštōks pīlōb Sie,Ama-Vegizōn,Izandōn, Kien amast lūodōtōst kītōks,ouv kilub, Tsion sūr ouvōstōt Jumalōn; Paldīp ja sugstō suggō ka Vālikšōb yl ama yllō Ta, Halleluja,halleluja!

Psalm.146 pierrō.

Leļlist yrgōbōd tapartō, ku ne āt līv-list vier velid. Saggōld mēg uom kūlōnd, ku leļlist ja lēsid vollid velid ja set väggō arāld, ku leļlist at ka suglist suomlistōn. Sūr Suomōmā profesor Mikkola vol ež-mi, kis kītiz līvōd sōbradōn ja līvōdōn entsōn, ku leļlist āt līvlist ja suomlist vier veļid, aga lēsidōn set kīel velid. Paldīp ka leļlist iz yrgōbōd sieda tapartō. Tūmnaigastliz "Bri-va zeme"72 N-rs vol dotsent P. Jurevits kēra "Tautu sajauksana" (rovd siegamōl lēmi-t.) missōs ta kītiz, ku leļlist vollid väggō

siegamõl siegdõt rov; aga sā e ents aigakēra 99 N-rs H.Vītucl ents kēras "Frāncu zemnieks". Frantsmā māmiez-t.) astub ūd sam kougmõl, sieldõd sōnadõks kitōs: "Interessant um tūtõ paralellidi letlis māmiekõks, kis neiž um kād rās kubbõ sulatõks: vana mā pidajiz- līvliz ja sizzõl tulljās letliz." Um eristuz nūdõ, ku prog. Mikkola mōtkõd siemgõz tuob vi- lakazzõ ka mūd māl.

L.Rudzītis.

Tienandõks ja pālandõks.
"Līvliz" aprīl kū N-ā pālan- dõks pāl um "Līvõd Sōbrad Selts Letmāl" tōitōn andō "Līvõd Yt" bibliotek pierast nei mulliz, kui ka tāmnaigastliz aigarantõ eksemplar ilm mingist maksõ.- Pūgin tienandõkst yl sie:- Siz ni pūtõbōd vel "Līvõd Yt" biblioteks:

1. Pyva Matteus efangēlium, ulzandtōt Londons 1863 aigastōs.
2. Līvōkiel lōlōd I nuotõdõks, ulzandtōt Helsinkis 1929 aig.
3. Līvōkiel lōlōd II nuotõdõks, ulzandtōt Helsinkis 1933 aig.
4. Amad aigakēra "Līvli" N-rd. mulliz aigast zeptembōr kūdō sā- pi. Vel ykskōrd sābōd lugijid paldōt, kis nimtōt druktyödi vōikst andō, yl sie tieutō tuoimōn.

K.Stalte.

Kievad.

Lānd um tegiž tāla kylma,
(Kis kyl tānda tāb?)
Lemmōks sugub ni mālma,
Tykkiž jellō sāb,
Ylzpēdi ents riekkō vōttōn
Pāva pāldiņ um,
Jelamiz pāl amđi nuttōn,
Kien set ab tul uā.
Piški linki peislōm pugub
Pāvalikizō,
Sāl ents loulō tāma lugub,
Tienub kievadtō.
Kievad mēdi kutsub: "Tulgid,
Pidam kubsō nōv,
Tuodstiz jellō; ja siz,-kūl-
gid,
Līb ka māddōn sōv.
P.Kōnkamäg.

Rīgōst. 2 liedõd kūs (maijs kūs-t.) L.S.S.L. (Līvõd Sōbrad Selts Letmāl-t.) jūs sai puoitōt "damōd komitej". Tām eđiznaizōks sai sizzõl nustōt njmd. Helen Adamson īrast, aga tām ablizōks

jmd. Āna Gets Lūžōst. Dāmōd komitej tāb ūoltō yl līvlist registratsij Rīgōs, te ūdōgōd ja ekskursijd tiemiz j.n.k. Y.

Sōnad, mis "y"-nōks sābōd keratōt.

Saggōld um nūdōb ku, kūo- din nuord keratijidōn, iālamt tieb se, ku ne ūb tīedat, kus um "y" keratōmōst. Algō selli pūtõks volgō, siz sab sijs andtōt kubkera yl sōnad, kus ta jeddō tulab.

Pūgin tienandõkst stud.phil. L.Rudzītisōn, kis tuoim pālan- dõks pāl sie kubkera um val- mōstōn, neiku tuoimōn ei set pālō tānda paikin, rāz tāutō.

Blyg, bryg, brygtō, byksaz, byss, drynkō, gylg, gyltō, jegayks, kybar, kykim, kykkō, kyksō, kyl, kyla, kylā, kylab, kylali, kylkō, kyllō, kyllōld, kylma, kylmatō, kylmō, kylg, kylgi, kyl- lindzōl, kylliz, kylta, kym, kym- dō, kymgōn, kymgōz, kymmōz, kyna, kīndapū, kīndō, kīndōks, kīndōr, kīntsō(ka kōntsō), kīn, kīndlōz, kīndōl, kīndzōl, kīndzōld, kīnts, kypil, kypiltō, kypintō, kypō, kyps, kypsō, kyr, kystantō, kystō, kyt, kytō, kytvera, kyzzō, lījedī, lykkō (stumt, stossen), līlī, līlī- tabar, līlōdali, līlyō, lyps, lypsab, lypstōks, lypsvaka, lypsō, mityks, mydō, mygriki, mīgō, mym, mīmtō, myr, myrin, myristō, myr- nika, myrtō, myts, mytsiņtō, nyk, nylgō, pī, pīki, pypa, pypaliki, pystatō, pysti, pystlimi, pystō, pyt. Pytrōg (kyla nim), pyv, py- va, pyvali, pyvalind, pyvam, py- vastō, ppytō, ryggi, ryggōz, ryp, rīprok, rypō, rystō, rystōks, sy, sydali, sydam, sydami, sydamli, syg, syggō, syggōl, sygz, sygzi, syl, sylida, sylī, syltāuz, sylg, sylgō, sylī, syndi, syndipāva, syndtō, syndō, syndōks, sīr, sys- kō, sītlō, sīz, sīzzi, trymp, ty- dar, tydarläps, tyg, tyggō, tygmōz, tygtō, tyja, tyjali, tykkiz, tyng- mōz, tynk, tyō, työli, tyomiez, tyopāva, tīr, tīrkala, ybi(ka ūbi), yd, ydkuodi, ydkōrdali, ydkōrdiņ, ydlimi, ydōkabal, ydōks, ydōks- kymdō, ydōksmōz, ydōkstuoistōn, yks, yksainagi, yksigip, yksin, ykskymmōnt, ykslimi, ykstiz, yks- tuoistōn, ykstāuz, ylantō, yldi, yldim, yldiņ, yldit, yldzi, yl- dzōm, yldō, yldopūldō, yldōst, yl- gaz, ylgōjejjōl, ylgōjejjōld, yllō, yllcpedi, ylmili, ylmōl, ylzandōks,

yāzō, ylzpēdi, yl, yleru, yldzemda, ylim, ylimi, ylkeggol, ylm, ylpā, yltarali, ylylin, ymmar (ka ymmär ja ymmer), ymmarjoutlimi, ymmariedō, ymmarkout, ymmarkouti, ymmartō, ypi (ka ypi), yrdi, yrdtō, yrdō, yrdōks, yrg, yrgandōks, yrgō, yt, yti, ytli, ytstyd, ytō-luggō, yō, yökō, yoltō, yōma, yō-südgōz.

Siz sābōd vel "y"nōks kēratōt amad nimud kus suomōkiels um "Y" ja eestikiels "ü", neme Yrjö, tyrk j.n.k.

Kubkeras mādlōtōt sōnad: gylbō, tykšlō ja tylp āt tuoimōn vōrōd, ta tundōb gylgō, tikšlō ja tölp.

Tuoimiji.

1932 aigastōs.

Nä, se vol tubamūlin, ku ma, rāndō lānd, neiz rānda kōnkas sūr ouk, nei sūr, ku sellist kovvōs um vond setmin miedōn pigataga tīera pāva tyōdō.

Vantlōs ma imliz ja min sangdi pā iz sa aru, mikspierast selli sur ouk um kovdōt; ag minnōn um jōva sēbra, se um Karnōdmāg vana piedag. Ta sūl yldō ammō nāb ja tiedab mis kylas ja kyla ymmarkouts subug, ja kis tūm oksad ugandōks sōst aru sāb, ku tūl nēdi liktab, sien ta siz vōib pāgin nizō, kyl yl vanad, amu lānd, kyl ka yl paldipist aigad.

Jūrō lānd, ma silastiz tām grobliimist kuorō ja kyziz: "Kit sōbra, kis sie sūr ouk sīn rānda kōnkō um kovvōn?" Ja piedag rōkandiz: "Rā votsijid! Yks nēsti volli sies kūozōs neme rātūlda nānd ja lāndzyō amu yō kōvist kuolm miestō jara igtōnd, kunts sait vielad pyvvō."

Ku ma kyziz, kuijen ne āt lieudōnd, siz piedag yrgiz nagrō, rōkandōs: "Sa iż mādlōd, ku vanast vel sies kūozōs vol tazzi rānda, kas sa siz sal neist mingist rā kastō? sies kūozōs āt jōvgō kōnkōd kubbō puontōt sin iga jūoksōl, -yōd vaha, jara mūrgōn, lāja kabal liedist ne kuolm miestō, kis vanad rouvdōks ist tāt nōvvō kubso piddō." -Siz sānd tuži- nōks, kitiz vana piedag vel: "Nēi, neme ne mied votsist, mit- yks mittō kunagid ja mittō- kuskis ka rādō ub vōi lieu- dō. Sielaigal ku rā sāb vot- tōt sūl, kus rātul um nādōt, siz ub tuod mytyks mittō sōn-

nō rōkandō, aga ne mied, laz kyl vagiz, rōkandist, ja siz vel letkiels.

M.

Kus pešlinki tallō um vond.

Piski peslinki keratōb yl sie, kus ta lānds tallō volli lindōn. Ezmōks ta volli vond Krievōmāl, ja sāld siz lindōn Hollendmāl, yl mis ta nei kēratōb:

"Kui muiči um pierrō Krievōmādō Hollandmā: Kus pūol sa ris- ting yd ents silmi ētad amsi sa nād tūlikōd tībidi kīerōm ilm paikōl iemōt, ilm novvōmōt, ytōluggō ytist likkōs ypi kīerdō lejiz aigan. Hollandmāl um jegayks, ka ama piski mā nūrka kazlizōks tiedōt, neiku mittō mida- gids üb lā kaddōm. Kuodad āt tie- dōt Hollandmā iżkiz styl pierrō, ja laz pāvaliki sāg jūrō ama pāva, siz lābud āt sainast raz ulzōpēdi tie- dōt. Ullōpuol jālgabōd tsentrumidi āt kuodad kad- tazlimist; allō āt jeltōb tu- bad ja yllō um māgdōb kūož,

Tyōlist kvātālōd āt neiiz pūdist, kui jālgabōd tsentrumōd; amsi um nādōb ama sūr pūdit. Riekud āt tazzist kui loda, as- faltōt, neiku broutšiji mittō suggō üb sā rōptōt. Jegayd ai- mōn āt velosipedōd, saggōld um ama aim nādōb velosipedōd pāl. Sūr jag Hollandmā rouvsti jelab "barzōd" pāl. Sūl um pāgin kana- lidi ja kōp sāb pids kanalidi "barzōdōks" viedtōt, ja nānt pāl jelab lajamiez ama ents aimkōks. Tagis tutkamōs um jeltōb kūož ja, kui ama mū Hollandmāl, āt ka "barzōd" väggō pūdist. Ma rouvz āt sūrd rovedmō armastijid ja mis mād jūs arastiz jeddō tu- lab, ku naistpuolist māld rev- edmis tulbōd jālgabō, se sāl um yrdi aza, Hollandmā rouyz armastō- bōd ents vāndi yrdiksi ja izad eldōmt.

Piski pešlinki,

Meld. Nāc, nāc, Ježu, pats pie man.

Jāppāva loul.

Kōgars kilub profet ūl,

Vaimi, viza, kildzi, kēl,

Kutsub kaibōm patidi

Jordan ajgō patlizi.

Mis tēg tulētō vantlōmō,

Kientō tulētō kūldōmō?

Miestō pienōd arōndōks?

Miestō piemdōd sōnadōks?

Pieniz arniz edobod
 Ne, kis nīnis jelabōd;-
 Rūogōz, tūlsto liktōt sāb
 Lomub nei, kui tul le tāb.
 Patist tagiž kieri id,
 Jumal jeddō kaibigid,
 Ležgōl Jumal valikstōks
 Tund um, tieb ta tieutōbōks.
 Kis ents patud jettō tāb,
 Tūmstō Jordans rištōt sāb;
 Sizald pūdist, uldō ka
 Liedag nedī Messija.
 Profet ū laz killōgō
 Müddōn ka mād sydamō,
 Patud unstō virgtōgō,
 Jumal riekkō nägtōgō.
 Tuldsō tulab Messija
 Mingi um mād sydam ka?
 Patist entsta valdiš tiem,
 Kōngit vodlōs, pūdist iem.
 K.Stalte.

Kuolm muzkantō.

(Pasaka suomōkiel pierrō).

Vanast kuolm muzkantō jetist ents kuod ja lekst matkōl. Amad kuolm ne volt oppōnd kiltimist ūd mēstar jus, ja ni ne nōvtist ūdokubbō jedō, votšōs ents vonnō vōris mās.

Vītslist ne keit ūdst kūožost tuožō ja liedist kievamstiz ents lebbō sāmiz, siepie-rast ku amad kūldijidōn vel nānt jeddōkāndāmi väggō mīel pierast. Ūd ūdōn ne siz tegiž tuł ūdō kyllō, kus ne teit mīeld vītslistōks knas kiltimizōks. Perizōks ne jetist kiltimiz ja yrgist syödō ja juodō, kūldōs ymmar vollijid rōkidi.

Ne kuldīst jara kylas amad piškist jerud, aga ka ama übtādzist azad āndist ruojō rev-rōkōn. Perizōks jut leks yl-lezgliz nīn missōst nīzist set-min imliz ažžō. Yks tiediz, ku sāl volli varandōks salatōt, tuo kitiz, ku sāl vollid tāmikstōbōks ame jōvad syōmnaigad, algō ka nīns mityks üb jelaji, ja kuolmandōm pierrō jelaji tām mīrōd tagan piski kure, nei irmizi, ku kis set tāji nīn veg-liz sizzōl sādō, se urgiji sūld emip kūolōn üb ku jelzi.

Ku ni kuolm muzkantō volt entsvail magdōbtubas, nōvtist ne lādō saliō nīnō, tāmkōks tuntōbōks sām, vōib vōlda ka lieudō varandōks selakūozō. Nānt mīel pierest vol ama kevalstiz tyō jūr lādō ūdī, kōrdapierast, van-nit pierrō, ja ne volt ūdsmīels, jegaydōn kimpvotsijizōn andō tie-ra pāva ents vonn kālimiz pierast.

Vijolnikan vol siz ežmi kōrda, ja ta leks ukaz kierdō kimpō. Tund nīn jeddō volt ul-ļist vūrōd valdin, neme ta volks vond vodlōtōt kylali, aga ku ta vol nei set sizzōl astōn sa-dist tam tagan lūlamd vūrōd vizzō ja sait vizzō tiedōt irmōz sur rōda stēpkōks, neme volks vārōdvōidaji ents työdō tiend, algō ka mityks risting iz ūo nādōb. Sur irm tul vi-jolnikan pāl; aga ilm lūotōkst vol mōtlō palam vōi paikōl īedō ja tāmi lieudō kuldō vōi mūdō varandōkst āndiz tāmmōn joudō ja julgōmt nīnō vel jo kegaz sizzōl lādō.

Ta leks trepist ylzō ja māzō, leb avard edistrūjmōd, leb ukazōd tubad ja knasōd piškist kōmard. Väggō jōvist vol ama tiedōt ja jōval kōrdal pidtōt, aga ama ymmar vol nei vaga kui odas, - iz ūo nādōb mittō midagist jelzist, ka mitytō kūrmist. Aga nūoř mīez t ūndiz, ku tām dus kaziz, siz ku ta entsta nīn aliz tāzō lassōn, liediz ājjeds väggō magđid syōmnaigad, pagrōbs tōvrōd vī-nōd ja sita tāuž amasuglist villō. Ājjeds pāliz tul plīts ja ābnādōb kūdud kierist tām pāl kypsi, amasugliži vīla-kazidi ja neiž sait plīt pāl tiedōt piškist magđipalad. Jedmōl ku vijolnika liediz aigō mōtōltōbōks, lykist ābnādōb kūdud tānde piškizō vōrōdtubbō ja pāt sāl tāmmōn lēda pāl amad ne jōvad syōmnaigad, mis ta v l nānd ājjeds val-mōks sām. (Jatk jeddōpēdi). G.

Tuoim tieutōd.
 Mikspierast keratijid yrgōbōd "Līvlisbō" jara unnō?

Līvliz ulzāndamist āt tyggōnd:
 G.A.Marckvort.... lat 0,35
 Mednis jmnd..... " 1,12

Ulzāndaji:M.Stalte.
 Tuoimiji:K.Stalte.
 Adres: Mazirbe.